

Skov- og Naturstyrelsen, Hovedstaden

Indsatsplan Mølleåen Delområde 4 – Lyngby Åmose

Teknisk rapport

April 2009

COWI

Skov- og Naturstyrelsen, Hovedstaden

Indsatsplan Mølleåen Delområde 4 Lyngby Åmose

Teknisk Rapport

Marts 2009

COWI A/S

Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

Telefon 45 97 22 11
Telefax 45 97 22 12
www.cowi.dk

Skov- og Naturstyrelsen, Hovedstaden

Indsats, Mølleåen Delområde 4 Lyngby Åmose

Teknisk Rapport

Marts 2009

Dokument nr.	67230-04
Revision nr.	4
Udgivelsesdato	27. marts 2009
Grundkort:	Copyright © Kort- og Matrikelstyrelsen
Ortofoto:	DDO@land 2006 Copyright © COWI A/S
Udarbejdet	Jan F. Rasmussen
Kontrolleret	Ulla Rose Andersen
Godkendt	Ulla Rose Andersen

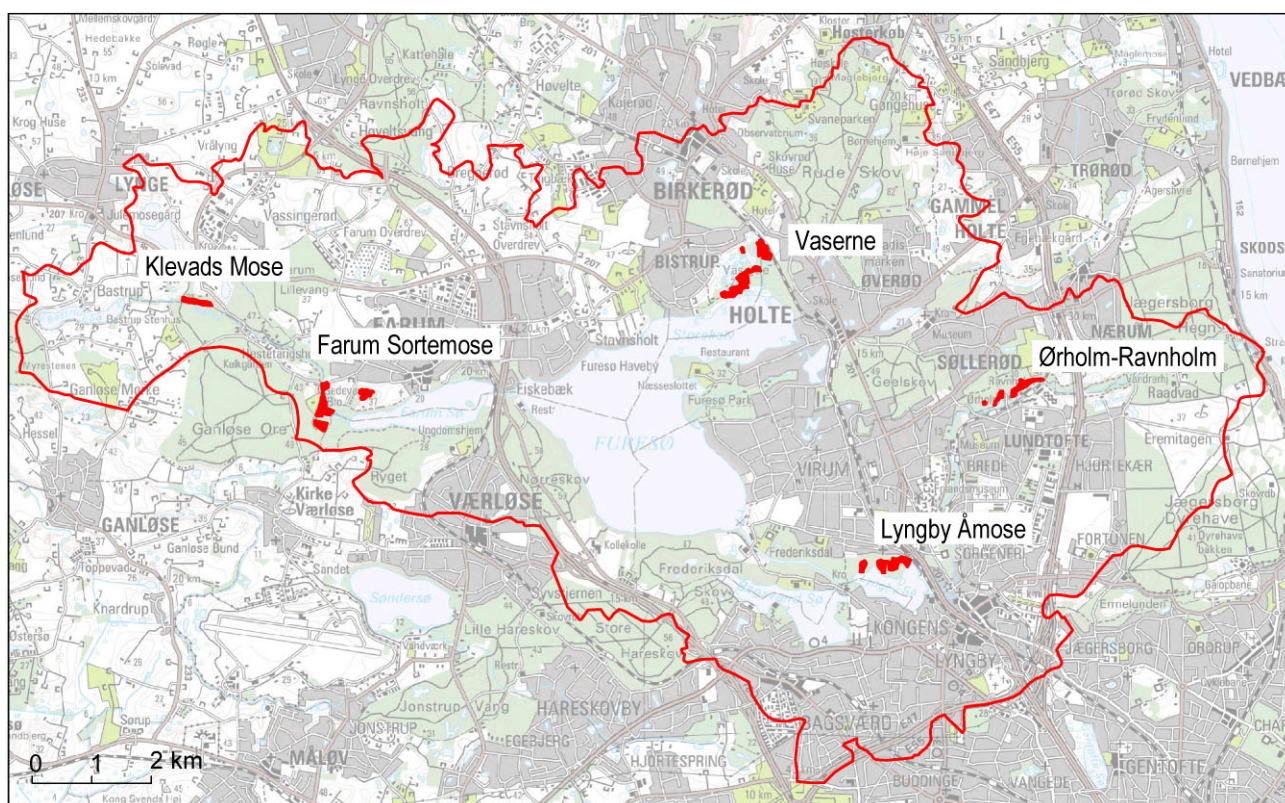
Indholdsfortegnelse

1	Indledning og baggrund	3
2	Nuværende tilstand	6
3	Målsætning for Lyngby Åmose	9
4	Konkrete plejetiltag	12
4.1	Førstegangsindgreb	12
4.2	Vedvarende pleje	13
4.3	Fremtidige muligheder	16
5	Effekter og overvågning	20
5.1	Effekt af planlagte indgreb på arter og naturtyper i udpegningsgrundlaget	20
5.2	Forslag til overvågning	22
6	Myndighedsbehandling	23
6.1	Natura 2000	23
6.2	Bilag IV-arter	23
6.3	Konsekvensvurdering for bilag IV arter	26
6.4	Fredningsforhold	27

1 Indledning og baggrund

I rapporten *Natura 2000 og naturpleje i Mølleåsystemet* (Skov- og Naturstyrelsen 2007) er der udpeget 5 særligt prioriterede projektområder:

- Delområde 1: Klevads Mose
- Delområde 2: Farum Sortemose og Præstemose
- Delområde 3: Vaserne
- Delområde 4: Lyngby Åmose
- Delområde 5: Ravnholm.

Figur 1.1 Oversigtskort over de 5 delprojekter indenfor indsatsområdet.

For hvert af disse delområder er der givet en række forslag til tiltag, der skal forbedre forholdene for naturen, landskabsoplevelsen og friluftslivet. Tiltagene består hovedsagelig i rydninger og efterfølgende pleje i form af høslæt eller hegning og græsning. For hvert af de 5 delområder er udarbejdet en rapport med detaljeret gennemgang af de planlagte tiltag og praktiske anvisninger for rydninger og andre naturplejeindgreb.

Rapporterne indeholder:

- Målsætning for tilstand af delområdet
- Arbejdsbeskrivelse for naturforvaltningstiltag
- Effekter og konsekvenser af indsatsen samt input til overvågning

- Grundlag for myndighedsbehandling af den planlagte indsats

Til hvert område er der udarbejdet følgende kort:

- Kort over forekomst af Natura 2000 naturtyper og levesteder for arter omfattet af bilag II og/eller IV på baggrund af data fra basisanalysen.
- Målsætningskort der viser den ønskede tilstand for alle delområder indenfor det prioriterede indsatsområde.
- Kort over engangsindgreb og vedvarende pleje.
- Oversigtskort med §3-arealer, beskyttelseslinier, beskyttede fortidsminder og fredninger.
- Kort over matrikelgrænser og arealer med fredskov.

Denne rapport behandler delområde 4: Lyngby Åmose.

Figur 1.2 *Tranebær dækker åbne områder i Lyngby Åmose. Foto: Ulla Rose Andersen.*

2 Nuværende tilstand

Lyngby Åmose er oprindeligt dannet ved at en hængesæk er vokset ud over de lavvandede områder i den nordlige del af Lyngby Sø. Åmosen er gennemkrydset af kanaler og stier. Store dele af Lyngby Åmose er stærkt tilgroet i birk, rød-el og mange andre vedplanter.

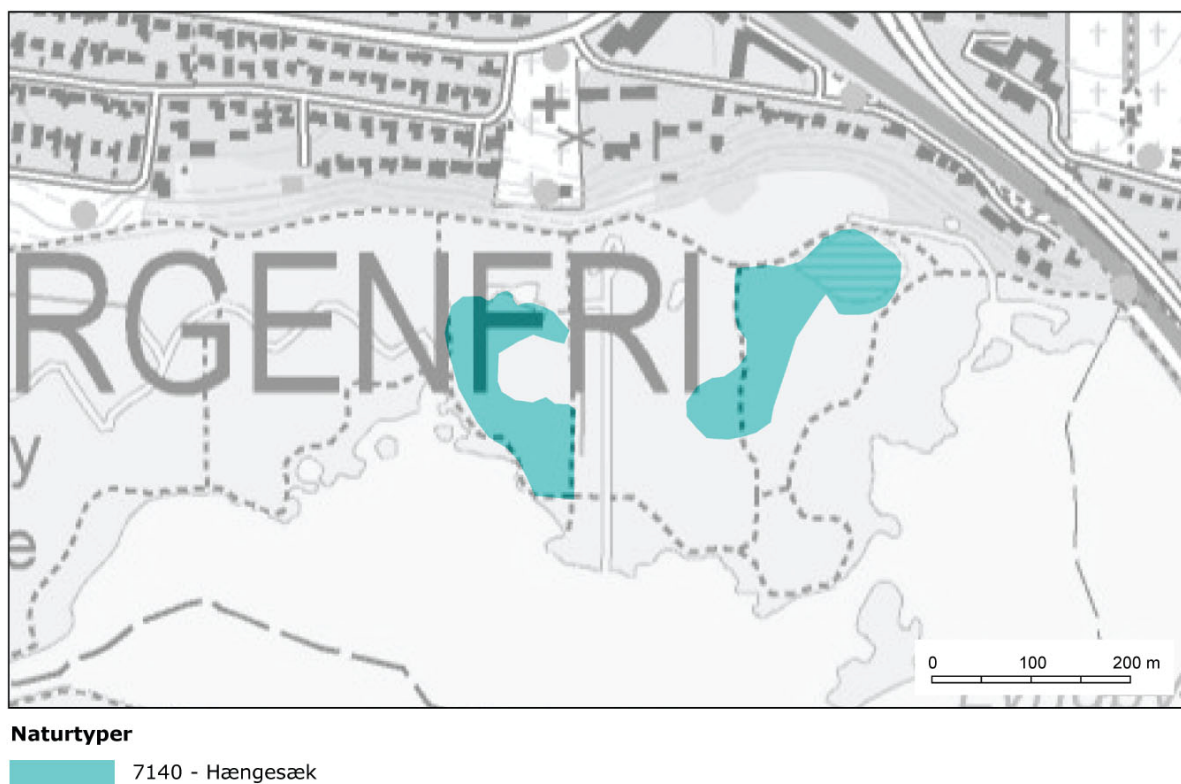
Figur 2.1 Mange partier i Lyngby Åmose er tilgroede og har karakter af ellesump, eller som her skovbevokset tørvemose. Foto: Ulla Rose Andersen.

Kun hængesæk (7140) er kortlagt på arealet (2 forekomster), men der findes også vegetation, der svarer til skovbevoksede tørvemoser (91D0) og elle- og askeskov (91E0). Der findes et tredje ikke kortlagt fattigkær vest for de to, der er kortlagt som 7140. Det minder meget om det vestligste af de to kortlagte.

Lyngby Kommune har i mange år plejet "højmosen" i områdets østlige del. Derudover er også de to øvrige flader plejet, dog noget mere uregelmæssigt.

Figur 2.2 Lyngby Sø. Flere arealer langs den nordlige bred af Lyngby Sø er bevokset med ellesump. Foto: Ulla Rose Andersen.

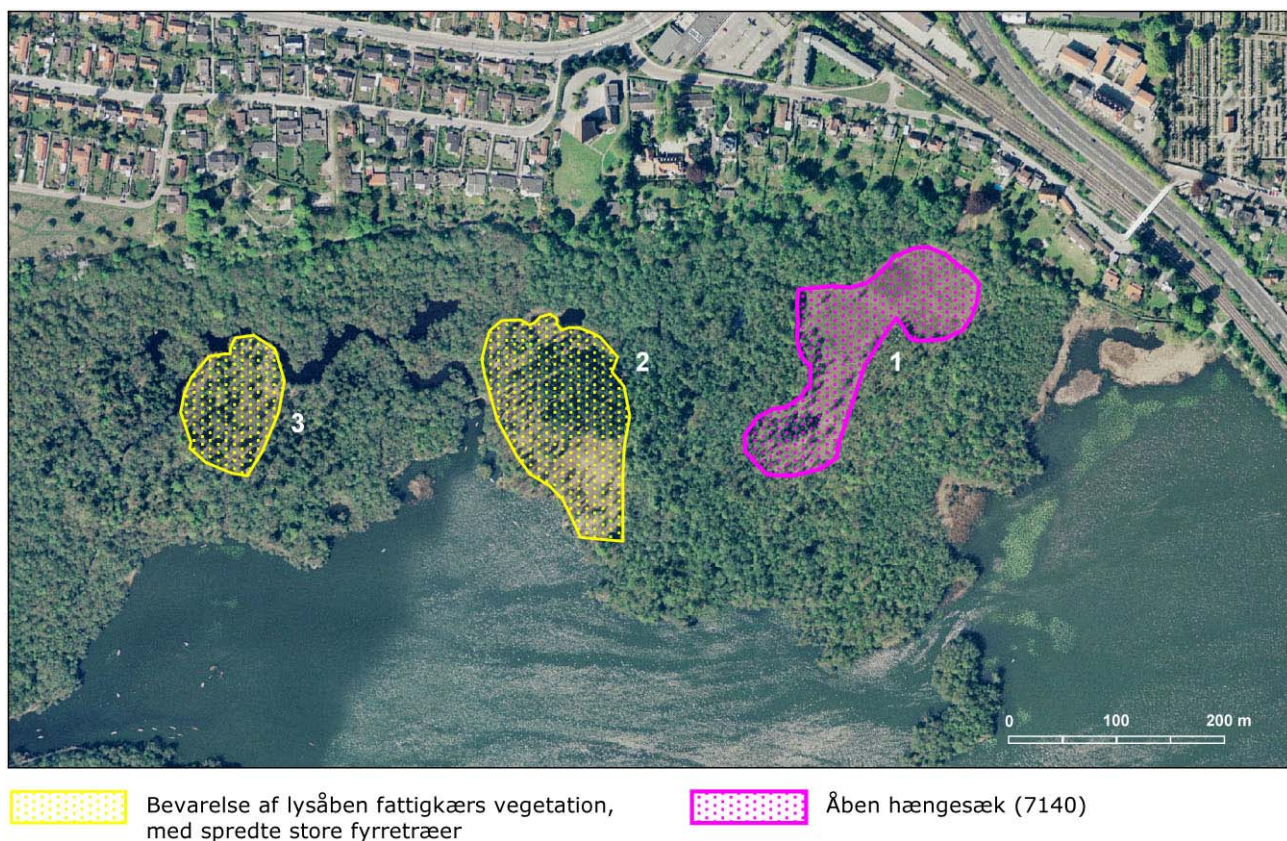
Figur 2.3 Kortlagte habitatnaturtyper i Lyngby Åmose. Den vestligste af de tre flader med fattigkær/hængesæk er ikke kortlagt som habitatnaturtype 7140 og vises derfor ikke på dette kort.

3 Målsætning for Lyngby Åmose

Målsætningen med Lyngby Åmose er som følger:

- At sikre bevarelsen af de mere eller mindre åbne partier med hængesæk og fattigkær som bl.a. rummer blomstersiv og grenet star.
- At sikre bevarelsen af områdets særegne flora ved at begrænse den udtørring af området, der sker via træernes vandforbrug. Rydningerne vil også sikre lystilgangen til bundfloraen og give plads til flere forskellige arter af både dyr og planter.
- At sikre en bestand af krebseklo som er værtplante for grøn mosaikkuldsmed.
- At opretholde de områder, der rummer den prioriterede naturtype 91D0 skovbevokset tørvemose (som ganske vist ikke er kortlagt i basisanalysen).
- At fastholde de værdifulde områder med den prioriterede naturtype elle-sump i Åmosen (som ganske vist ikke er kortlagt i basisanalysen).
- At bevare det for hovedstadsområdet unikke landskab med "højmose".
- At fastholdelse og forbedre tilstanden af den store østlige flade med åben hængesæk (ofte benævnt højmosen, da den er den af fladerne, der er længst i successionen mod højmose, den rummer således nogle arter af tørvemos, der er mere karakteristiske for højmose end for hængesæk).
- At opretholde lysåbne forhold mellem og omkring de store fyrretræer på både den vestlige og den centrale flade med hængesæk, således at der her opretholdes fattigkær med mosebølle. De lysåbne pletter med mosebølle er således levested for flere sjældne insektarter.
- At kontrollere den invasive bærmispel (*Amelanchier laevis*), der optræder i det centrale område. Det er vigtigt, at den bekæmpes effektivt, inden den spreder sig yderligere.
- At øge landskabsoplevelsen af Åmosen for de som færdes på vandet eller ad mosens stisystemer, ved at variationen bliver større, når åbne områder veksler med tilgroede områder.

Den forventede fremtidige tilstand af de områder hvor der gennemføres plejetiltag er vist på Figur 3.1.

Figur 3.1 Målsætningskort, Lyngby Åmose

4 Konkrete plejetiltag

Den konkrete naturindsats i Lyngby Åmose er vist på Figur 4.1.

Figur 4.1 Indsatskort Lyngby Åmose

4.1 Førstegangsgrebet

Der er i *Natura 2000 og naturpleje i Mølleåsystemet* foreslået ret omfattende nyrydninger med henblik på udvidelse af arealet med fattigkær. Tidligere rydninger udført af Københavns Amt har medført en lysstilning af arealerne med forøget etablering af birk og dermed et stort behov for vedvarende pleje. En af delbestandene af den meget sjældne grenet star er desuden forsvundet, formentlig som følge af rydningen. Arten tålte tilsyneladende ikke den udtørring af de øverste tørvelag, der fulgte af lysstilningen. Alt andet lige burde arten ellers have gavn af mere lysåbne forhold, ifølge litteraturoplysninger om artens krav, trives den bedst ved både høj fugtighed og lysåbne forhold¹. Muligvis kan eutrofiering som følge af forøget kvælstoftilførsel have forringet voksestedet for grenet star.

Det er derfor besluttet, at der ikke skal laves flere rydninger, i hvert fald ikke uden en vandstandshævning, der kræver en langt bedre forståelse af hydrologien i området, end man har. Plejen koncentrerer derfor om de tre flader med

¹ På den såkaldte Ellenberg-skala scorer arten således de maksimale 9 i både lys og fugtighed.

hængesæk. Det betyder, at de store fyrretræer kan bevares, men at opvækst af både fyr, gran, birk og el holdes i ave.

Da de i forprojektet anbefalede nyrydninger er udgået, er der ikke pt. forudsætte engangsindgreb.

4.2 Vedvarende pleje

Plejen i området vil indtil videre først og fremmest sigte på at fastholde de resultater, der er opnået ved tidligere rydninger og vedvarende plejeindsatser. Den vedvarende pleje udføres af Lyngby-Taarbæk Kommune. Hvis der ikke er ressourcer til at pleje alle tre områder hvert år, bør den østlige hængesæk ("højmosen" område 1) ubetinget have første prioritet.

I Tabel 4.1 gives en oversigt over vedvarende plejeindsatser. Plejens hensigt er at bevare områder med lysåben fattigkærvegetation. Det skal bemærkes, at de tidsmæssige og økonomiske beregninger i tabel 4.1 har den teoretiske forudsætning, at der anvendes ATV med rotorklipper på samtlige arealer. Forbedringen tænkes opnået ved afskæring af opvækst hvert år i stedet for som hidtil hvert andet. Det forventes, at der hovedsageligt (som hidtil) vil være tale om manuel nedskæring af opvækst (med buskrydder) og efterfølgende fjernelse af materialet - f. eks ved at smide det på en presenning, der derefter kan trækkes ud. Plejen skal også medvirke til at kontrollere den invasive bærmispel (*Amalancier laevis*).

Det er uvist, om den vestlige flade har været omfattet af vedvarende pleje, eller udelukkende har været ryddet i forbindelse med førstegangspenje iværksat af det tidligere Københavns Amt, men formentlig. Det er vigtigt, at den under en eller anden form kommer til at indgå i den fremtidige forvaltning af området.

Derudover kan der på en af fladerne (bedste på den centrale flade og ikke på den østlige) gøres forsøg med en mere maskiniseret naturpleje ved udlæg af prøveflader til sammenligning af virkningen af:

- Manuel nedskæring ved løvspring med opsamling af materiale
- manuel nedskæring ved løvspring uden opsamling af materiale
- Maskinel nedknusning med All Terrain Vehicle (ATV) drevet rotorklipper 1-2 gange årligt

Til forsøg med maskinel pleje bør vælges et forholdsvis plant område uden vedplanter af naturinteresse (lyng, mosebølle). ATVen udstyres med motordrevet rotorklipper som er i stand til at klippe op til 8 cm i diameter. I første omgang kan det være nødvendigt at køre over arealet to omgange til at forsikre sig at materialet bliver knust ned. Der kan eventuelt blive tale om at køre to gange per år, første gang omkring løvspring anden gang ult. juli-august. Hvis udlæg af sådanne prøvefelter skal give mening, er det vigtigt, at virkningen af denne ple-

jeform følges nøje ikke blot med hensyn til mængden af opvækst, men især med hensyn til udviklingen i bundfloraen.

Tabel 4.1 Vedvarende plejeindsatser i Lyngby Åmose

Naturtyper	Fremtidig målsat status	Middel/metoder	Tidsforbrug og økonomi
Område 3, 0,9 ha Store skov-fyr med fattigkær vegetation i bunden, meget mosebølle, opvækst af birk, skov-fyr og rød-gran.	Bevarelse af lysåben fyrreskov med mosebølle og andre fattigkærarter i bunden	Årligt eller i hvert fald hvert andet år nedskæring af opvækst med krattrydder, materialet fjernes	ATV med motordrevet rotorklipper 0,5 ha/time 475 kr/time 2.850 kr.
Område 2, 2,4 ha Store skov-fyr med fattigkær vegetation i bunden. Dele af området tilgroet i birk	Bevarelse af lysåben fyrreskov med mosebølle og andre fattigkærarter i bunden	Indgreb hvert år, opvækst skæres ned lige før løvspring, og igen ca. 2 måneder senere En del af området kan eventuelt udlægges til forsøg med maskinel pleje med ATV med motordrevet rotorklipper, der bør vælges et forholdsvis plant område uden vedplanter af naturinteresse (lyng, mosebølle). ATV med motordrevet rotorklipper som er i stand til at klippe op til 8 cm i diameter. I første omgang kan det være nødvendigt at køre over arealet to omgange til at forsikre sig at materialet bliver knust ned. Der kan eventuelt blive tale om at køre to gange per år, første gang omkring løvspring anden gang ult. juli-august Der kan også udlægges mindre prøvefelter uden fjernelse af materialet ved pleje med krattrydder. Ad hoc rydning (med krattrydder) af opvækst hvert andet år (begrænset omfang) med fjernelse af materiale.	ATV med motordrevet rotorklipper 0,5 ha/time 475 kr/time 4.750 kr.
Område 1, 1,8 ha 7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand	Bevarelse af naturtypen hængesæk	ATV med motordrevet rotorklipper som er i stand til at klippe op til 8 cm i diameter Indgreb hvert år, opvækst skæres ned lige før løvspring, og igen ca. 2 måneder senere	8 timer 3.800 kr
Omkostninger i alt			11.400 kr/år.

4.3 Fremtidige muligheder

Hvis man får tilstrækkelig styr på hydrologien², vil en vandstandshævning formentlig kunne reducere tilgroningen (og dermed reducere plejebehovet) og også på andre måder være en stor forbedring af områdets naturforhold. Der er en række hensyn, der skal tilgodeses, og betingelser der skal opfyldes, hvis man på et tidspunkt laver en vandstandshævning:

- En eventuel vandstandshævning skal bestå i at holde ombroget vand (vand fra nedbør) længere tid i området. Vandstandshævningen skal altså bestå i mindsket afdræning ikke i tilførsel af vand. Det er altafgørende, at næringsrigt søvand *ikke* trænger længere ind i mosen end i dag, ideelt set skal fronten mellem de to vandtyper trænges længere ud mod søen.
- Der skal stræbes mod et konstant højt, vandspejl, idet et svingende vandspejl kunne tænkes at fremme opvækst af rød-el. En forøget vandstand må ikke medføre, at birkeproblemet bliver afløst af et rød-elproblem. Denne risiko bedømmes dog som ret begrænset. Ifølge undersøgelser udført af Anders Michaelsen i forbindelse med et botanisk speciale, er der forskel på tørvelagets tykkelse, tørvens indhold af næringsstoffer og tørvelagets pH i områder hvor birk henholdsvis el etablerer sig på hængesækkene. El har tillige haft kraftig etablering i tidligere brandpletter (med næringsrig aske) på den store hængesæk, i et område hvor det ellers er birk, der er problemet.
- En eventuel vandstandshævning må ikke drukne bestanden af blomstersiv. Erfaringerne fra vandstandshævning på hængesæk i Lille Gribssø været positive mht. blomstersiv, men det kommer måske an på, om hængesækken er tilstrækkelig fri til at kunne flyde op med det hævede vandspejl. Også denne risiko er meget lille, da der under alle omstændigheder kun kan blive tale om en meget begrænset vandstandshævning. Det vil især være en forsinkelse af sommerudtørringen, der er ikke tale om at sætte området under vand.
- Man skal kende variationen af næringsstoffer i vandet på de berørte områder (især "højmosen") mere detaljeret. Der er vandprøve-data fra NOVANA, men de er ikke analyseret med henblik på et sådant projekt.
- Der skal laves et overslag over omkostningerne, og ressourcerne skal være tilstede til en hævnings af stierne.

Et bidrag til at holde ombroget vand i mosen og forhindre næringsrigt søvand i at trænge ind³ i de næringsfattige dele kunne være at blokere Tryggevilekanalen et sted på den yderste halvdel mod søen ved at etablere en dæmning - helst

² I øjeblikket kan man ikke engang besvare spørgsmål som: "Hvor løbet vandet egentlig hen og hvordan?" og "Ville faskinerne under stierne lade vandet løbe bort, selv hvis man hævede stierne?".

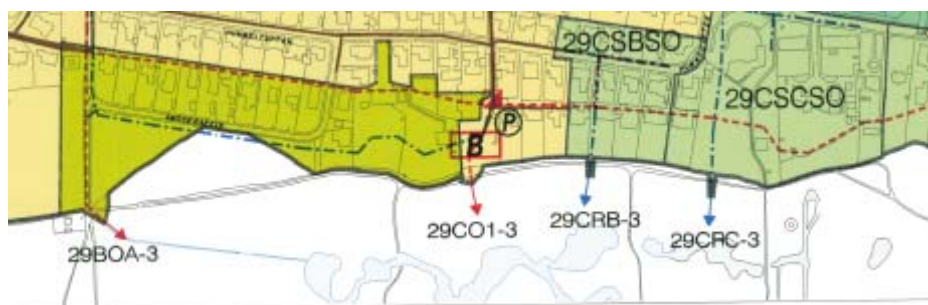
³ Anders Michaelsens undersøgelser indikerer, at søvand ved høj vintervandstand kan flyde ud i dele af ellesumpen langs kanalens nordlige del.

af "naturlige" materialer, som f.eks. spunsvægge af træ fyldt op med tørv samt evt. andet tæt materiale. Hvis man samtidig sikrede, at dæmningens bredde tillod råvildtet at benytte den som faunapassage, ville det kunne øge græsningstrykket i arealerne øst for kanalen. Her ville et højere græsningstryk fra den naturlige fauna være en kærkommen hjælp til plejen i bestræbelserne på at hindre tilgroningen med primært birk af "højmosefladen" (se Figur 3.1 nr. 1). Tryggehvilekanalen hæmmer, som den er i dag, vildtets færden til og fra denne.

Da den vestlige flade (område nr. 3) formentlig ikke har været kontinuert plejet, men blot er blevet ryddet af det tidligere Københavns Amt et enkelt år, kunne man betragte en fornyet rydning her som et førstegangsindgreb. Det anbefales, at dette gøres, under forudsætning af at Lyngby Kommune er villig til at udføre vedvarende pleje på arealet mindst hvert andet år.

Et muligt indgangsindgreb er etablering af "prop"/faunapassage i Tryggehvilekanalen.

Derudover kan det nævnes, at gråt spildevand flere steder flyder ud i mosen fra rør i skrænten, se Figur 4.2. Der ses i felten ret tydelige tegn på eutrofiering omkring udløbene. Afskæring disse bør prioriteres højt, selvom de beregnede tilførte mængder er små.

Figur 4.2 Udløb af gråt spildevand.

Tabel 4.2 Beregnede udledninger fra de 4 udløb af gråt spildevand baseret på et gennemsnit af 16 års nedbør

	Udløbstype	Vand (m3)	COD (kg/år)	N (kg/år)	P (kg/år)
29BOA-3	Fælles	0	0	0	0
29CO1-3	Fælles	710	93	8	2
29CRB-3	Separat	1806	36	4	1
29CRC-3	Separat	3612	72	7	2

5 Effekter og overvågning

5.1 Effekt af planlagte indgreb på arter og naturtyper i udpegningsgrundlaget

De planlagte indgreb vil påvirke de forskellige habitatnaturtyper, men påvirkningerne forventes altovervejende at være positive eller neutrale, se Tabel 5.1.

Tabel 5.1 Opsummering af forventede kvalitative påvirkninger af habitat naturtyper som følge af projektet

Nummer	Navn	Effekt (+/0/-)
7140	Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand	+
91D0	*Skovbevoksede tørvemoser	+?
91E0	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	0

*Tabel 5.2 Opsummering af forventede kvantitative påvirkninger af naturtyper som følge af projektet. I skemaet er arealerne angivet for Lyngby Åmose, samt habitatområde nr. 191 Nedre Mølleåda, selvom Lyngby Åmose pt. ikke er omfattet af habitatområdet. *Areal et ændres ikke, men tilstanden forbedres. ** Skønnet areal med ellesump der lever op til kriterierne for naturtype 91E0.*

Naturtyper/Levester	Nuværende areal (ha)		Areal som påvirkes af indsatsen	Forventet fremtidigt areal (ha)	
	Habitatområde nr. 191	Lyngby Åmose		Habitatområde nr. 191	Lyngby Åmose
7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand	0	1,8	1,8*	0	1,8
91D0 *Skovbevoksede tørvemoser	0	2,8	2,8*	0	2,8
91E0 *Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	6,0	ca. 10 ha**	0	6,0	ca. 10

5.2 Forslag til overvågning

I forbindelse med den vedvarende pleje udført bør der løbende foretages en evaluering af dennes effektivitet. Det foreslås at en overvågning som beskrevet nedenfor lægges til grund for evalueringen.

De vestlige og centrale områder med hængesæk (område 2 og 3)

Områderne fastholdes som relativt lysåben fattigkærsvegetation med mosebølle og med overstandere af skovfyr, opvækst holdes i ave. Verificeres ved årlig besigtigelse.

Hvis der til forsøg med anvendelse af rotorklipper i plejen udlægges en prøveflade på den centrale flade, skal virkningen af denne plejeform følges nøje ikke blot med hensyn til mængden af opvækst, men især med hensyn til udviklingen i bundfloraen.

Den østlige hængesæk ("højmosen", område 1)

Området med lysåbne naturtyper fastholdes på mindst det aktuelle niveau. Opvæksten af birk mindskes ved ændret slåningspraksis (slås omkring løvspring hvis dette er muligt uden at klippe hovederne af alle de frøbærende tue-kæruld, ellers i sensommeren). Verificeres på luftfotos og ved besigtigelse. Hvis ideen om at efterlade materialet mod til gengæld at afskære opvæksten hvert år imod nu hvert andet år ønskes ført ud i livet, bør der udlægges prøvefelter, hvor dette evalueres, så man kan følge virkningen af at efterlade materialet.

Blomstersiv optælles eller forekomst arealet skønnes årligt. Bestanden skal være stabil eller stigende.

6 Myndighedsbehandling

6.1 Natura 2000

Lyngby Åmose er ikke en del af Natura 2000 områderne, selvom området indeholder naturtyper som indgår i udpegningsgrundlaget for såvel habitatområde nr. 123 som habitatområde nr. 191. Området er derfor ikke omfattet af de Natura 2000 planer, der forventes vedtaget i 2009.

6.2 Bilag IV-arter

Habitatdirektivet stiller ikke kun krav om udpegning af særlige bevaringsområder, men også om, at medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der er nævnt i direktivets Bilag IV. De danske regler fremgår af miljøministeriets tidligere nævnte bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af dyrearternes yngle- eller rasteområder, forstyrrelse herunder drab af individer af dyrearterne samt forbud mod at ødelægge plantearterne i alle deres livsstadier. Arterne er beskyttede uanset om de findes i eller udenfor udpegede Natura 2000 områder. Det skal derfor vurderes, om der er Bilag IV-arter, der kan blive skadet på de nævnte måder af den regionale vandindvinding. Hvis det er tilfældet, kan der ikke udstedes et kommuneplantillæg med VVM for fornyelse af indvindingstilladelser.

De bilag IV arter, der forekomme i Lyngby Åmose er følgende:

- Grøn mosaikguldsmed
- Stor vandsalamander
- Spidssnudet frø
- Vandflagermus
- Troldflagermus
- Dværgflagermus
- Brunflagermus
- Sydflagermus
- Skimmelflagermus
- Langøret flagermus.

Grøn mosaikgoldsmed

Grøn mosaikgoldsmed lever i søer og vandhuller samt kanaler og grøfter med planten krebseklo, der bruges til æglægning, og som larverne ofte opholder sig på. Arten er ret sjælden og findes på hen ved 30 danske lokaliteter i Syd- og Sønderjylland, Nordsjælland og Bornholm.

Der er ikke nye fund fra indsatsområderne, men ældre fund kendes fra Lyngby Åmose. Krebseklo er desuden forsvundet nogle steder.

Stor vandsalamander

Stor vandsalamander er vidt udbredt og temmelig almindelig i det østlige Danmark, øst for israndlinjen. Her findes den i 10-50 % af vandhullerne. Den kræver rene, fiskefri, solbeskinnede vandhuller og indfinder sig hurtigt i nye vandhuller. Den stiller ikke samme krav til vandhullets omgivelser som spidssnudet frø. Den vil blive begunstiget af, at der laves erstatningsvandhuller for eventuelt nedlagte vandhuller. Stor vandsalamander vil under vandring til og fra ynglevandhullerne og eventuelt under overvintring benytte skovområder. Arten kan vandre forholdsvis langt (flere kilometer) og kan kolonisere nye, velegnede områder, oftest holder den sig dog indenfor en afstand af få hundrede meter fra ynglevandhullet. Den kan også træffes i kældre og udhuse uden for ynglesæsonen.

Der er ikke nøjagtige oplysninger om artens forekomst i områderne. Lyngby Åmose rummer områder, der er anvendelige som raste- og fourageringsområder.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er udbredt i Danmark og findes i alle landsdele undtagen Bornholm. Den trives bedst, hvor der er i umiddelbar nærhed til velegnede ynglevandhuller findes gode raste- og fourageringshabitater i form af moser, enge eller fugtige heder.

Spidssnudet frø yngler - ligesom andre padder - med størst succes i lavvandede fiskefri og rene vandhuller, der skal være lysåbne og gerne må tørre ud efter Sankt Hans i hvert fald nogle år, så de vedbliver at være fiskefri. I større søer med fisk, kan arten undertiden yngle i mindre omfang i afsnørede, vegetationsfyldte dele, eller hvor rørskovsbælter beskytter mod fiskeprædation.

Lyngby Åmose rummer mulige ynglevandhuller samt raste- og fourageringsområder.

Flagermus

Ifølge "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (Søgaard & Asferg, 2007) og Dansk Pattedyratlas (Baagø & Secher Jensen, 2007) forekommer 7 arter af flagermus i Sønderø-oplandet. Disse arter er listet i Tabel 6.1 nedenfor.

For flagermus generelt er følgende forhold vigtige:

- Bevarelse af potentielle yngle- og rasteområder (herunder overvintringssteder) såsom ældre træer/hule træer/træer med løs bark, tætte vildnis med slyngplanter, og hvor grene er vokset næsten sammen. Rastested varierer fra art til art, og visse arter raster i huse og på lofter og overvintrer i kældre, miner og lignende.
- At potentielle fødesøgningsområder friholdes for påvirkning. Disse varierer fra art til art og kan være vandflader, lyskegler, skovbryn og andre steder, hvor der er stor koncentration af insekter.

Det skal dog bemærkes, at fødesøgningsområder ikke er omfattet af beskyttelsen efter habitatdirektivets artikel 12.

Forekomsten er i forbindelse med Projekt Dansk Pattedyratlas kortlagt i 10 x 10 km kvadrater, men der foreligger ikke oplysninger om arternes forekomst i de enkelte indsatsområder. De 7 arter, der er sandsynligt forekommende i områder omtales i Tabel 6.1.

6.3 Konsekvensvurdering for bilag IV arter

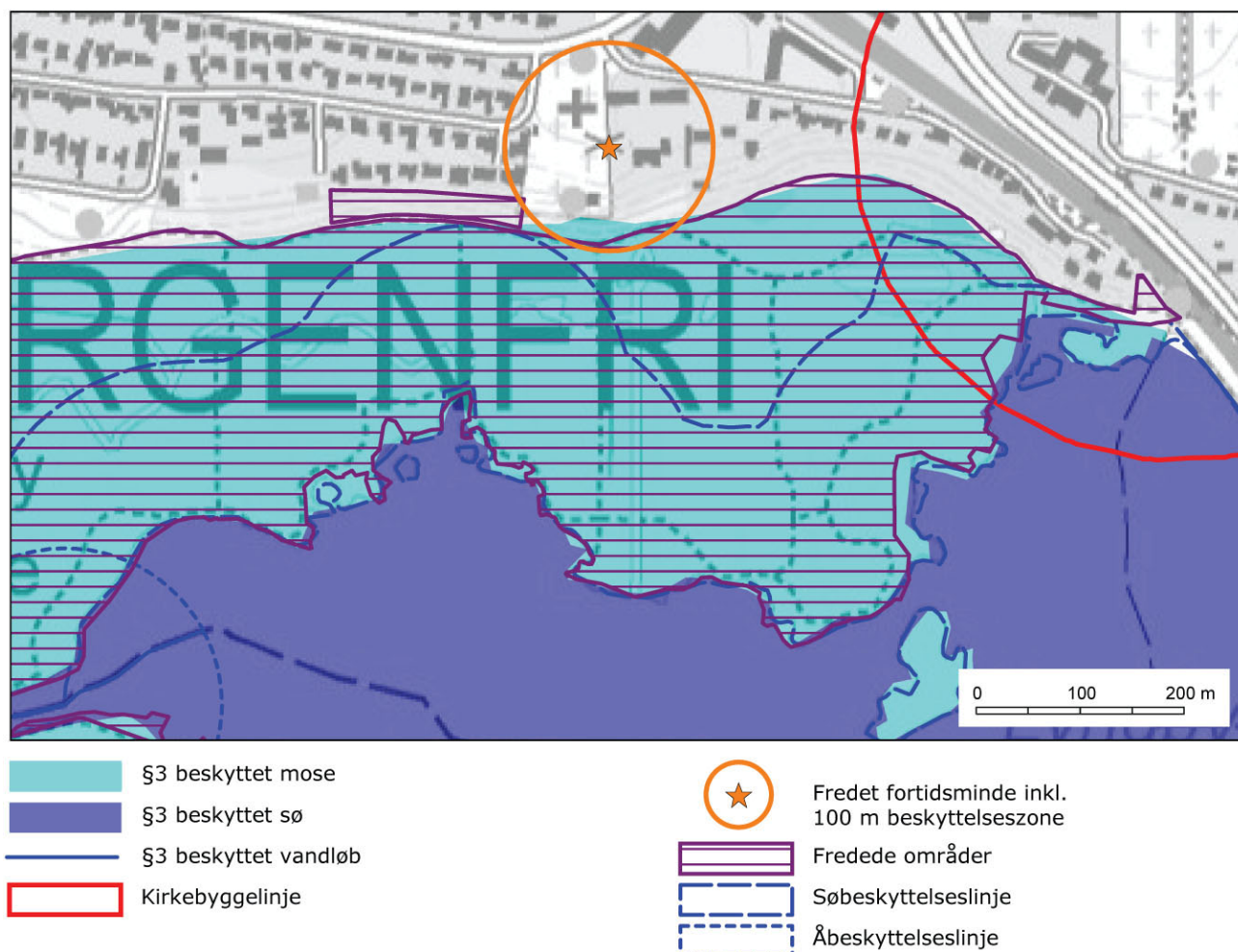
Tabel 6.1 Konsekvensvurdering for forekommende og muligt forekommende bilag IV-arter i indsatsområderne

Art	Forekomst i området	Negativ påvirkning	Positiv påvirkning
Grøn mosaikguldsmed	Er kendt fra Lyngby Åmose, men arten er ikke rapporteret fra stederne i nyere tid. Krebseklo er desuden forsvundet nogle steder.	Ingen	Ingen
Stor vandsalamander	Uvist, kan potentielt forekomme i alle indsatsområder. Potentielle levesteder kortlagt i Klevads mose, Præstemose og Vaserne.	Ingen	Ingen
Spidssnudet frø	I Farum Sortemose og Præstemose findes arten med sikkerhed.	Ingen	Ingen
Vandflagermus	Formentlig i alle indsatsområder	Ingen. Der fjernes ikke ved rydningerne store træer med hulheder, der er egnede som raste- og yngleområder. Fourageringsområder (der ikke er omfattet af artikel 12) vil også være nogenlunde uændrede.	Ingen
Troldflagermus	do.	do.	Ingen
Dværgflagermus	do.	do.	Ingen

Art	Forekomst i området	Negativ påvirkning	Positiv påvirkning
Sydflagermus	do.	do.	Ingen
Skimmelflagermus	do.	do.	Ingen
Brunflagermus	do.	do.	Ingen
Langøret flagermus	Uvis, men mulig i alle indsatsområder	do.	Ingen

6.4 Fredningsforhold

Figur 6-1 viser de forskellige beskyttelser området er underlagt jf. Naturbeskyttelsesloven.

Figur 6.1 Beskyttede naturtyper, beskyttede diger samt sø- og å-beskyttelseslinier, Lyngby åmose

Fredning

Lyngby Åmose er omfattet af en landskabsfredning. Den planlagte pleje er kun en optimeret videreførelse af hidtidig drift og er i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne.

Naturbeskyttelseslovens §3

I forbindelse med mange af de foreslåede pleje- og genopretningstiltag vil der blive foretaget indgreb i naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Dette medfører, at der i nogle tilfælde skal indhentes dispensationer, før forslagene kan bringes til udførelse (se faktaboks om NBL §3). Derudover skal der tages højde for eventuelle udpegede habitatnaturtyper, fredsskowsarealer samt for fredningsbestemmelser.

Rydning af gammel skovsump uden mulighed for gendannelse (forhindres jo af fremtidig pleje) kræver dispensation fra §3. Da de nye rydninger indtil videre er udgået af planen, kræves der ikke §3-dispensation.

Faktaboks: Hvad siger § 3 i naturbeskyttelsesloven?

I Danmark er en række naturområder registreret som beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Det drejer sig om moser, ferske enge, strandenge, overdrev og heder over 2500 m², alle søer over 100 m² samt de fleste vandløb. Beskyttelsen jf. § 3 skal opfattes som en forbudsbestemmelse - dvs. at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af de beskyttede naturtyper m.v. Ændringer kan f.eks. omfatte:

- vandløbsregulering
- ændring af vandspejl
- yderligere dræning, gødskning og anvendelse af sprøjtemidler, hvis dette ikke tidligere har indgået som led i en landbrugsmæssig udnyttelse af arealerne
- omlægning af natur til dyrkede arealer eller byudvikling
- tilplantning
- terrænregulering
- fjernelse og opfyldning af vandhuller
- bebyggelse

Listen er ikke udtømmende. Der bliver taget konkret stilling i hver eneste sag, hvis man påtænker et indgreb, som kan ændre på den eksisterende natur i de § 3-registrerede områder.

En egentlig dispensation fra beskyttelsesbestemmelser skal ansøges hos den relevante kommune. Der gives ikke umiddelbart dispensation fra § 3, og enhver afgørelse med dispensation kan påklages videre efter de gældende klage regler til Naturklagenævn m.v. Ofte kan der blive stillet krav om etablering af erstatningsbiotoper, hvis en påvirkning betyder fjernelse af naturområder. Dette ses typisk ved vandhulssager.

Fredskov og skovlovens §17

Hele området er fredskov. Da Lyngby Åmose ikke er Natura 2000 område er §17 ikke relevant for dette område.

Figur 6.2 Fredskov og matrikelgrænser i Lyngby Åmose.